

GRØNLANDSKE EXLIBRIS

Af journalist *Helge Christensen*

På Sydgrønlands bogtrykkeri i Godthåb udkom i 1953 en lille bog om tegneren Jens Rosing som exlibris-kunstner. Bogen, der var illustreret med 19 af Rosings arbejder indenfor denne kunstart, var kun trykt i et begrænset antal eksemplarer, nemlig 350; og efter at en trediedel af oplaget var solgt i Grønland, blev de resterende to trediedele aftaget af Dansk Exlibris Selskab til fremstillingsprisen. Ingen skulle tjene på bogen, hvis eneste formål blot var at præsentere en nutidig grønlandsk kunstner, som også mestrede bogejermærkets vanskelige „kleinkunst“. Bogen kan derfor ikke formodes at være kendt af ret mange grønlandsinteresserede herhjemme.

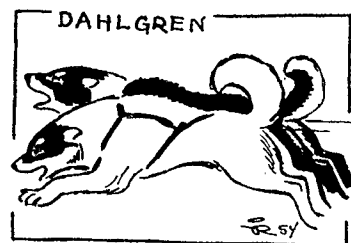
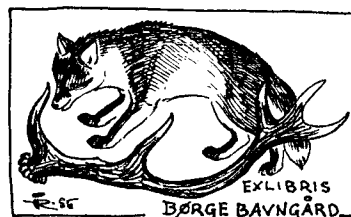
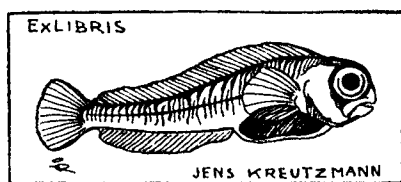
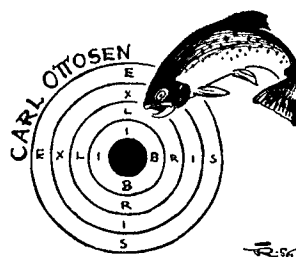
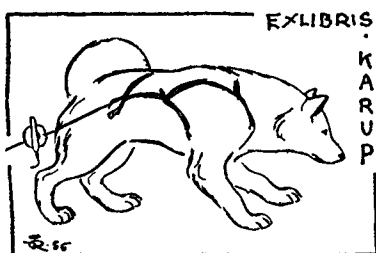
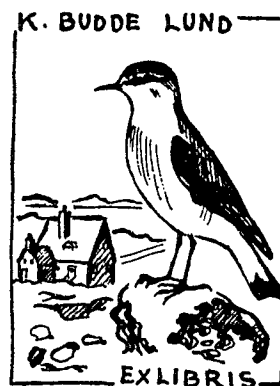
Da der fra Rosings hånd i årene efter den lille bogs fremkomst yderligere foreligger en halv snes exlibris, og da Rosing i nærværende tidsskrift ofte har henvendt sig til læserne som forfatter såvel som kunstner, skønnes det at være på sin plads også at vise, hvordan han er som exlibris-kunstner.

Den godt 30-årige Jens Rosing er født i Jakobshavn præstebolig, der også er Knud Rasmussens fødehem. Hans far, pastor Otto Rosing, er ligesom onklen, pastor Peter Rosing, der begge lever i Nordgrønland, regnet for Grønlands ypperste kunstnere i vor tid.

Jens Rosing har tegnet og malet fra han var en lille dreng i Angmagssalik, og der er næppe den kunstart, han ikke har beskæftiget sig med. Han har skåret i tand, ben, træ og sten, lavet keramik, malet akvareller, oliemalerier og med sine tegninger illustreret talrige artikler i Atuagagdliutit/Grønlandsposten. Det er som illustrator, han først og fremmest har skaffet sig navn, men han er så lykkelig stillet, at bliver han ikke givet opgaverne til illustration, så skriver han gerne teksten selv, hvad tidsskriftets læsere let har kunnet konstatere.

I 1955 udkom hans lille bog „Den dragende flok“, fyldt med dejlige tegninger og omhandlende det ophold, han gjorde blandt Nordnorges samer for at studere rendrift.

Han har, siden tamrenerne kom til Grønland fra Norge, været leder af det daglige arbejde med rendriften i Godthåbsfjord og boet i Itivnera. Dette arbejde har

Elleve bøgermærker, tegnet af den grønlandske kunstner Jens Rosing.
Til de fleste har Rosing hentet sit motiv fra Grønlands fugle- og dyreliv.

passet Rosing godt, fordi han havde den fornødne kærlighed til og indsigt i dyrelivet og naturen. Rendriften giver Rosing rig lejlighed til på alle tider af døgnet og året at færdes ude i den natur, han holder af.

Ser vi på hans exlibris, så har da også langt de fleste fået deres motiv fra Grønlands storslåede natur. Han tegner fugle, hunde, fisk, sæler og hvaler som få og er tilsyneladende upåvirket af andre kunstneres streg. Det ligger hans psyke nær at arbejde med symbolik, og særlig glad er han for motiver, hvor han kan arbejde med bevægelsen, med det livfulde, og han ser helst, at det lille bogejermærke kommer til at rumme en handling.

Han tegner med stor ynde og sikkerhed rensdyr i flugt, hunde i fuld fart eller fjeldørreder, der slår op over buldrende elve.

Rensdyrspecialisten, tegneren, maleren, billedskæreren og forfatteren Jens Rosing er en grønlænder, man med rette må have lov til at vente sig noget af, og glædeligvis er beskedenhed stadig et udpræget træk hos ham.

Illustrationerne til disse linier omfatter i exlibris, som ikke tidligere har været offentliggjort. Man vil let se, at de alle rummer udtryk for Grønlands særprægede fugle- og dyreliv. Ederfuglen, den kvidrende snespurv og digesmutten er de tre fugle, der ses øverst. Konsul Fischers exlibris skal give udtryk for, hvordan den venlige amerikaner, der var sit lands konsul i Godthåb, tog Grønland til sig, og Rosing har vist dette ved at lade isbjørnen og hvalrossen, som konsulen bærer under armen, være symbol på Grønland.

De øvrige exlibris taler for sig selv, nævnes bør måske, at det, Viggo S. Larsen har fået, skal vise ejerens bestræbelser for mest muligt at udbrede det lokalblad, Kamikken, han var redaktør af.

Man kan naturligvis stille spørgsmålet: Hvorfor sætte exlibris i sine bøger? Hertil kan svares, at få steder i verden betyder det at læse bøger så meget som netop i Grønland, hvor vinteren er lang. Selv folk, der tidligere ikke var meget læsende, lærer i Grønland at værdsætte bøger som gode venner, og når disse bogejere vælger at pynte deres bøger netop med et exlibris, der har grønlandsk motiv, så er det nok for senere hen at blive mindet om tiden i Grønland, hvor bøgerne og læsningen af dem betød så meget.